

**Protokół Nr 18/2021
z posiedzenia
Komisji Współpracy Międzynarodowej
z dnia 21 czerwca 2021 r.**

1. Otwarcie posiedzenia

Przewodnicząca Komisji Współpracy Międzynarodowej, p. dr hab. Teresa Astramowicz-Leyk, prof. UWM otworzyła zdalne posiedzenie Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Przewodnicząca Komisji przywitała członków komisji i gości: p. Ł. Zacharczyszyna- Konsula Ukrainy w Gdańsku oraz p. O. Sokołowskiego- doktoranta Uniwersytetu Narodowego Politechniki Lwowskiej, prowadzącego badania nt. współpracy transgranicznej mniejszości narodowych w regionie Warmii i Mazur.

Przewodnicząca poprosiła o potwierdzenie obecności i stwierdziła quorum.

listy obecności – zał. Nr 1

2. Zatwierdzenie porządku obrad

1. Otwarcie posiedzenia;
2. Zatwierdzenie porządku posiedzenia;
3. Rola i działalność Konsula Ukrainy w Gdańsku (zakończenie misji) – Pan Łew Zacharczyszyn- Konsul – Kierownik Konsulatu Ukrainy w Gdańsku;
4. Sprawy różne i wolne wnioski;
5. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia;
6. Zamknięcie posiedzenia

Porządek obrad przyjęto pozytywnie jednogłośnie.

3. Rola i działalność Konsula Ukrainy w Gdańsku (zakończenie misji)

Przewodnicząca Komisji przekazała głos Konsulowi - kierownikowi Konsulatu Ukrainy w Gdańsku – p. Ł. Zacharczyszynowi, który zwrócił uwagę na szczególną rolę województwa warmińsko-mazurskiego w relacjach polsko-ukraińskich. Zdaniem Konsula nasze województwo jest wzorem tego, jak powinna być budowana polityka społeczna w stosunku do mniejszości, a duża liczba projektów dotyczących wydarzeń kulturalnych, tworzonych przez mniejszość ukraińską, jest dobrym przykładem wykorzystywania wielokulturowości regionu. Konsul podkreślił rolę szkoły w Górowie Iławeckim, która zapewnia edukację w języku mniejszości narodowej na najwyższym poziomie. Wyjątkową rolę, zdaniem Konsula, odgrywa również współpraca między uniwersytetami w ramach Polsko-Ukraińskich Forów Naukowych. Wspomniane wydarzenia naukowe, organizowane cyklicznie przez Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego oraz Instytut Nauk Humanistyczno- Społecznych Uniwersytetu Narodowego „Lwowska Politechnika” są szczególnym przykładem współpracy merytorycznej. Współpraca ta daje wymierne rezultaty na wielu płaszczyznach, m.in. w postaci stworzenia możliwości odbywania staży naukowych. W swojej wypowiedzi Konsul wyróżnił wieloletnią współpracę naszego województwa z Obwodem Równieńskim, zwracając uwagę na kierunki, w których współpraca mogłaby w przyszłości się rozwijać. Konsul podkreślił, że współpraca to nie tylko nauka, spotkania, to również solidarność i wsparcie w trudnych sytuacjach takich jak np. pomoc straży pożarnej ze współpracujących ze stroną ukraińską powiatów podczas powodzi spowodowanych ulewami na Ukrainie w 2020 r. P. Ł. Zacharczyszyn podsumowując

swoją pięcioletnią kadencję przyznał, że widzi na ilu polach można jeszcze podjąć działania, wykorzystać możliwości. Konsul dodał, że na koniec swojej kadencji chciałby podziękować wszystkim mieszkańcom województwa warmińsko-mazurskiego, władzom regionalnym- przede wszystkim wicemarszałkowi województwa- p. Mironowi Syczowi, który jako przedstawiciel mniejszości narodowej jest bardzo oddany i zaangażowany w sprawy mniejszości ukraińskiej. Bez jego aktywności nie udałooby się tyle osiągnąć. Szczególne podziękowania Konsul skierował w stronę Przewodniczącej Komisji WM- p. dr hab. T. Astramowicz-Leyk, prof. UWM, którą określił jako „serce współpracy akademickiej” i człowieka, dzięki któremu chce się robić jeszcze więcej i dającego przekonanie, że to, co robimy jest ważne i potrzebne. Podsumowując, konsul dodał, że żegna się z pracą w konsulacie, ale nie żegna się ze współpracą polsko-ukraińską; będzie kontynuował swoją misję w innych rolach i projektach, w których przyjdzie mu uczestniczyć. Nasze województwo jest w opinii konsula wzorem i wyznacza standardy współpracy. Na ten wzór będzie się powoływał w swoich następnych pracach.

Przewodnicząca Komisji podziękowała za wszystkie słowa uznania, za docenienie współpracy i poprosiła członków komisji o zadawanie pytań.

Członek Zarządu Województwa –p. Jolanta Piotrowska zapytała w jaki sposób pandemia wpłynęła na współpracę polsko-ukraińską w kontekście naszego regionu, czy kontakty zostały zatrzymane, czy istnieją mimo to i w jaki sposób mogą one w przyszłości wyglądać.

Konsul-p. Ł. Zacharczyszyn przyznał, że z jednej strony ta sytuacja to ogromne wyzwanie i utrudnia życie we wszystkich sferach, ale również uczy nas działania w nowych warunkach. Współpraca skomplikowała się, do tej pory mamy do czynienia z wieloma ograniczeniami wjazdu do Polski, które działają mimo polepszenia sytuacji. Do Polski może wjechać obywatel, który ma tu rodzinę, umowę o pracę lub posiada kartę pobytu czyli wizę. Z punktu widzenia naszej współpracy ta sytuacja ograniczyła możliwości wymian kulturowych. Największe niebezpieczeństwo to wirtualizacja naszych kontaktów.

Członek Zarządu Województwa –p. Jolanta Piotrowska zapytała jak wygląda sytuacja z wjazdem na Ukrainę, jakie są obostrzenia.

Konsul-p. Ł. Zacharczyszyn odpowiedział, że obywatele innych państw muszą posiadać aktualne ubezpieczenie obejmujące leczenie COVID-19, ubezpieczenie od firm zarejestrowanych na terenie Ukrainy lub firm, które mają umowę z takimi firmami. Szczegółowy wykaz znajduje się na stronie straży granicznej Ukrainy. Kolejnym warunkiem jest posiadanie aktualnego negatywnego testu na COVID, testu na przeciwciała, lub posiadanie certyfikatu o zaszczepieniu.

Radny - p. Dariusz Rudnik pogratulował owocnej kadencji, wyraził zadowolenie z oceny współpracy naszego województwa z partnerami z Ukrainy. Radny zapytał o sytuację geopolityczną w kontekście zmiany polityki zagranicznej Stanów Zjednoczonych i Północno-wschodnią flankę NATO. Czy w ocenie Konsula, Ukraina po wizycie prezydenta USA w Europie i po rozmowach z prezydentem Putinem, będzie w jakiś sposób reagować na zmianę klimatu politycznego. Radny zapytał Konsula o możliwe kierunki migracji ludności ukraińskiej w celach zarobkowych, czy obecna sytuacja nie spowoduje migracji do państw na zachód od Polski.

Konsul odpowiedział, że nie jest nastawiony sceptycznie po wizycie prezydenta Joe Bidena w Europie, do tych sygnałów zawartych w jego wypowiedziach, gdyż najważniejsze dla niego było potwierdzenie, że Stany Zjednoczone wracają do ścisłego, twardego sojuszu z Europą, szczególnie w ramach NATO. Wygląda na to, że Stany Zjednoczone wracają do roli strategicznego partnera, nie tylko w sensie gospodarczym, ale przede wszystkim w sensie obronnym. Deklaracje, które wybrzmiały mówiły o tym, że zachód- NATO, UE, USA nie uznają aneksji Krymu, nie akceptują okupacji części Ukrainy. Przedłużono sankcje wobec Rosji i to jest najważniejszy wynik wizyty. Konsul dodał, że osobiście nie dostrzega pogorszenia, zmniejszenia wsparcia ze strony Stanów Zjednoczonych dla Ukrainy. Wszystkie zapowiedziane wcześniej mechanizmy finansowe pozostają silne. Pozostaje jedynie, jak przyznał, bolesne dla Ukraińców pytanie o członkostwo Ukrainy w NATO, które pozostaje bez odpowiedzi. Ukraina i Gruzja dążą do otrzymania planu przystąpienia do członkostwa, będącego mechanizmem przygotowującym do przystąpienia do

NATO. Obywatele Ukrainy doskonale zdają sobie sprawę ze swojej sytuacji i rozumieją realia geopolityczne. Ukraina ma zapisane w swojej konstytucji, że będzie dążyć do członkostwa w NATO, bo nie ma dla niej alternatywy w kwestii zabezpieczenia globalnej obrony. Jest to rozległy, trudny temat, ale kierunek, w którym Ukraina podąża i będzie podążać jest niezmienny. Dlatego też dla Ukrainy tak ważne jest to, że w Polsce ma twardego i pewnego partnera opowiadającego się za jej dążeniami. Odpowiadając na pytanie dotyczące współpracy gospodarczej, Konsul powiedział, że Polska gospodarka rozwija się i stwarza mechanizmy zatrudnienia obywateli Ukrainy. Z punktu widzenia państwa ukraińskiego migracja zarobkowa z Ukrainy do innych państw nie jest bardzo pozytywnym zjawiskiem, bo tracone są efektywne zasoby ludzkie. Państwo polskie bardzo efektywnie organizuje mechanizmy i potrzebuje więcej ludzi. Konsul przyznał, że nie jest pewien, czy Ukraina jest w stanie zaspokoić potrzeby rynku w kontekście zasobów ludzkich. Pozostaje wiele do zrobienia w kwestii nieuczciwych pracodawców zatrudniających obywateli Ukrainy.

Przewodnicząca Komisji zadała pytanie w imieniu doktoranta – p. Oleksandra Sokołowskiego, o to czy i na ile wojna na wschodzie Ukrainy wpłynęła na współpracę transgraniczną z Obwodem Kaliningradzkim.

Konsul przyznał że jest to dla niego trudne pytanie, gdyż przyjechał na Pomorze, gdy wojna już trwała i nie słyszał o aktywnej współpracy. Konsul wspomniał o udziale w Festiwalu e-Kołomyja, gdzie udział wzięła grupa mniejszości ukraińskiej z Kaliningradu. O tej współpracy za dużo informacji nie ma. Kontakty po zniesieniu małego ruchu granicznego uległy pogorszeniu. Cała polityka państwa rosyjskiego nastawiona jest na to, by przytłumić, zniszczyć każdy przejaw wolności, tożsamości. To jest przyczyną, dla czego trudno mówić o współpracy partnerskiej. Trudno być Ukraińcem w Rosji. Mniejszość ukraińska w Rosji licząca kilka milionów osób jest zdegradowana do społeczności bez tożsamości.

Przewodnicząca Komisji zapytała Konsula o główne osiągnięcia w swojej misji i o to, co chciałby zrobić, gdyby jego kadencja została przedłużona. Poprosiła o ewentualne sugestie na przyszłość.

Konsul odpowiedział, że pytanie jest niełatwe. Gdy przyjechał w 2016 roku do Gdańska, zastał placówkę bardzo osłabioną po wydarzeniach na Ukrainie w 2014 roku, po Majdanie, po kryzysie, potem doszło do agresji rosyjskiej. W tamtym czasie państwo ukraińskie miało bardzo trudną sytuację finansową i większość placówek zagranicznych miała zredukowaną działalność do minimum. Podczas gdy w Konsulacie było trzech pracowników, ciężko było mówić o jakichkolwiek projektach. Podstawowym zadaniem było zapewnienie technicznej obsługi obywateli Ukrainy. Konsul stanął przed decyzją czy zaakceptować zastany stan rzeczy, czy podjąć konkretne działania. Postawił sobie 3 priorytety: praca konsularna, współpraca polsko-ukraińska międzyregionalna w kierunku gospodarki, kultury, nauki akademickiej oraz współpraca z mniejszością ukraińską. Dodał, że niewątpliwie wielkim sukcesem jest rozpoczęcie działalności Instytutu Ukraińskiego, który jest odpowiednikiem Instytutu Polskiego. Ta instytucja ma na celu popularyzację kultury ukraińskiej za granicą. Konsul wspomniał również o projekcie rehabilitacji rannych ukraińskich żołnierzy, zorganizowanym odpoczynku dzieci z rodzin poległych żołnierzy. Z powodu braków kadrowych w konsulacie w Gdańsku nie udało się zorganizować wszystkich zaplanowanych przedsięwzięć. Mimo podejmowanych prób, nie udało się znaleźć konsula honorowego w województwie warmińsko-mazurskim, co jak podkreślił konsul, jest jego największym niewykonanym zadaniem.

Przewodnicząca Komisji poinformowała, że w maju br. odbyła się VI edycja Polsko-Ukraińskiego Forum Naukowego. W IV edycji Forum Naukowego w 2018 roku udział wzięli p. Konsul Łew Zacharczyszyn i Konsul Generalny RP we Lwowie- p. Rafał Wolski. Panowie ze swoich doświadczeń mówili o rocznicy bezwizowego ruchu między Ukrainą a Unią Europejską. Przewodnicząca Komisji zwróciła uwagę na fakt, że Konsul zawsze wspierał organizację Polsko-Ukraińskich Forów Naukowych. Wsparcie to miało nieocenione znaczenie. Przewodnicząca KWM podkreśliła, że dla naukowców, politologów współpraca z otoczeniem społecznym jest

niesłuchanie ważna i wymowna, a fakt rozszerzenia współpracy między Politechniką Lwowską a Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim jest sytuacją bez precedensu.

Przewodnicząca dodała, że na środę zorganizowane zostało spotkanie on-line prorektorów obu uczelni by tę współpracę utrwalić, a może nawet jeszcze rozszerzyć. Warto byłoby wspomnieć, że w V Forum w Olsztynie wzięli udział radni Obwodu Równieńskiego, a w VI Forum – radni Obwodu Lwowskiego. Wówczas padła deklaracja, że jesteśmy zainteresowani szerszą współpracą i będziemy do tego dążyć.

Miron Sycz – wicemarszałek województwa powiedział, że wielokrotnie spotykał się z konsulem, z którym współpraca należała do olbrzymiej przyjemności; podziękował za zrozumienie i za to, że konsul w swoich wypowiedziach często wymieniał województwo warmińsko-mazurskie jako przykład włączania się mniejszości ukraińskiej w rozwój nie tylko kultury mniejszościowej, ale także w rozwój kultury województwa, w rozwój powiatów, gmin. To jest ta nowa jakość, a Komisja ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych spełnia swoją absolutną rolę. Mniejszość ukraińska na Warmii i Mazurach czuje się podmiotowo i jest to poważny sukces nas wszystkich. Wicemarszałek podziękował za współpracę i pomoc. Dodał, że wierzy, że następcą/następczyni konsula- p. Ł. Zacharczyszyna będzie korzystać z tych wieloletnich doświadczeń.

4. Sprawy różne i wolne wnioski;

W związku z brakiem spraw w w/w punkcie Przewodnicząca przeszła do realizacji kolejnego punktu porządku obrad.

5. Przyjęcie protokołu z ostatniego posiedzenia Komisji;

Przewodnicząca Komisji poddała pod głosowanie Protokół Nr 17/2021 z dnia 17.05.2021 r. Protokół został przyjęty pozytywnie jednogłośnie.

6. Zakończenie posiedzenia

Przewodnicząca Komisji WM zakończyła posiedzenie Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dn. 21.06.2021 r.

Przewodnicząca Komisji
Współpracy Międzynarodowej

dr hab. Teresa Astramowicz-Leyk, prof. UWM

Protokołowała

Karolina Nikiel